

V knihe Exodus 20,7, ako aj v knihe Deuteronomium 5,11 čítame: **“Nevezmeš meno Pána Boha tvojho nadarmo! Lebo Pán nenechá bez trestu toho, kto bude brať jeho meno nadarmo.”**

V našom Katechizme čítame skrátenú formuláciu tohto prikázania: **“Nevezmeš meno Božie nadarmo!”**

I. Meno Pána je sväté:

Prečo Pán Boh dal takéto prikázanie? Druhé prikázanie predpisuje rešpektovať meno Pána! Toto je odvodené rovnako ako prvé prikázanie z čnosti zbožnosti a dáva nám normu, poriadok predovšetkým pre naše rozprávanie o svätých veciach.

Medzi slovami zjavenia má jedno slovo zvláštny význam, je to slovo, ktoré zjavuje Božie meno. Boh ho určil tým, ktorí v neho veria. Zjavuje sa im vo svojom osobnom tajomstve. Dar mena patrí k prejavom dôvernosti a intimity. Meno Pána je sväté. Preto ho človek nesmie zneužívať. Má si ho uchovať v pamäti v tichom klaňaní sa plného lásky. Nezaradí ho medzi slová svojich úst, pokiaľ by ním nechcel chváliť, velebiť a oslavovať.

Úcta k Božiemu menu vyjadruje úctivý postoj, aký je slušné mať k tajomstvu samotného Boha a k celej posvätnéj skutočnosti, ktorú predstavuje. Zmysel pre posvätné je súčasťou čnosti zbožnosti.

Veriaci má vydávať svedectvo o mene Pánovom tým, že neohrozene vyznáva svoju vieru. Kázanie a katechéza majú byť preniknuté klaňaním a úctou k menu nášho Pána Ježiša Krista.

Druhé prikázanie **zakazuje zneužívanie Božieho mena**, t.j. každé nevhodné užívanie mena Boha, Ježiša Krista, Panny Márie a všetkých svätých.

SľUB daný iným v mene Boha, to znamená vsádzať Božiu česť, vernosť, pravdivosť a autoritu. Takýto sľub sa má dodržať ako požiadavka spravodlivosti. Spreneveriť sa takémuto sľubu sa rovná zneužitiu Boha, jeho mena a istým spôsobom to znamená robiť z Boha klamára. To znamená, že si Boha vôbec nevážime, a už nehovoríme, že naša viera v Boha je veľmi slabá, ak nie nulová. Tým sa zároveň previňujeme proti viere, láske a nádeji. Prinajmenšom tým prejavujeme vlačnosť vo viere, ak to už nie je na úrovni nenávisti voči Bohu, lebo takto označujeme človeka, ktorého nemáme radi.

Rúhanie sa stavia priamo proti druhému prikázaniu a ako sme hovorili aj proti prvému prikázaniu. Spočíva v tom, že človek prejavuje vnútorne alebo navonok nenávistné, vyčítavé a vyzývavé slová proti Bohu, že špatne hovorí o Bohu, že jeho slovám chýba úcta k Bohu, že zneužíva Božie meno. Zákaz rúhania sa vzťahuje aj na slová proti Kristovej Cirkvi, proti svätým a posvätným veciam. Rúhaním je aj to, keď sa niekto skrýva za Božie meno, aby zamaskoval zločinecké metódy, zotročovanie národov, mučenie alebo popravovanie v mene Božom. Zneužitie Božieho mena pri spáchaní zločinu vedie k odmietaniu náboženstva. Rúhanie odporuje úcte, ktorú sme povinní Bohu vzdávať, ako aj jeho menu. Samo osebe je ťažkým hriechom.

Kliatby, do ktorých je vložené Božie meno bez úmyslu rúhať sa, sú nedostatkom úcty voči Pánovi. Druhé prikázanie zakazuje aj užívanie Božieho mena k magickým účelom.

II. Božie meno brané nadarmo:

Druhé prikázanie zakazuje tiež krivú prísahu. Urobiť slávnostný sľub alebo prisahať, znamená brať Boha za svedka toho, čo sa tvrdí. To znamená dovolávať sa Božskej pravdivosti ako záruky vlastnej pravdivosti. Prísaha sa záväzne odvoláva na meno Pána.

Odmietnuť krivú prísahu je povinnosťou voči Bohu. Boh ako Stvoriteľ a Pán je normou každej pravdy. Ľudské slovo je v zhode alebo v rozpore s Bohom, ktorý je Pravda sama. Keď je prísaha pravdivá a oprávnená, stavia do pravého svetla vzťah ľudského slova k Božej pravde. Krivá prísaha volá Boha za svedka nejakej lži.

Kto urobí nejaký sľub pod prísahou s úmyslom nedodržať ho, alebo sa nedrží toho, čo sľúbil pod prísahou, je krivoprisažníkom. Krivá prísaha je veľkým nedostatkom úcty k Pánovi každého slova. Zaväzovať sa prísahou k vykonaniu nejakej špatnosti je proti svätosti Božieho mena.

Ježiš vysvetlil druhé prikázanie v kázaní na hore. “Počuli ste, že bolo povedané predkom: Nebudeš krivo prisahať, ale splníš Pánovi svoje prísahy. Ale ja vám hovorím: Vôbec neprisahajte... Ale vaša reč nech je áno, áno, nie, nie. Čo je navyše, je zo Zlého“. Ježiš učí, že každá prísaha v sebe obsahuje vzťah k Bohu a k Božej prítomnosti a k jeho pravde, čomu musí byť vzdávaná česť v každom slove. Rozvážnosť pri odvolávaní sa v reči na Boha ide ruka v ruke s úctivou pozornosťou voči prítomnosti, dosvedčovanej alebo tupenej každým naším tvrdením.

Z učenia svätého Pavla cirkevná tradícia pochopila, že Ježiš nie je proti prísaha, ak je skladaná zo závažných a spravodlivých dôvodov (napr. pred súdom, sobášna prísaha). Prísaha je vzývanie Božieho mena na svedectvo pravdy, podľa sv. Ignáca z Loyoly môže byť urobená len pravdivo, uvážene a spravodlivo.

Svätosť Božieho mena vyžaduje nedovolávať sa ho kvôli malichernostiam! Vyžaduje, aby sa prísaha neskladala za takých okolností, kedy by to mohlo byť vysvetlené ako schvaľovanie moci, ktorá prísahu neprávom požaduje. Ak je prísaha požadovaná občianskymi úradmi neoprávnené, môže byť odmietnutá. Ide o prípady, keď je požadovaná k niečomu, čo odporuje ľudskej dôstojnosti alebo spoločstvu Cirkvi.

III. Kresťanské meno:

Pri krste meno Pána posväcuje človeka a kresťan dostáva v Cirkvi vlastné meno. Môže to byť meno nejakého svätca, t.j. nejakého učeníka, ktorý žil s príkladnou vernosťou k svojmu Pánovi. Patronát svätca poskytuje vzor lásky a zaistuje jeho príhovor. Krstné meno môže taktiež vyjadrovať nejaké kresťanské tajomstvo alebo kresťanskú čnosť. Podľa CIC rodičia, krstní rodičia a kňaz majú dbať o to, aby sa nedávalo meno, ktoré je cudzie kresťanskému zmýšľaniu.

Kresťan začína svoj deň modlitbou a svoje práce so znamením kríža, teda v znamení tých slov, v znamení ktorých bol prijatý do Cirkvi pri krste, t.j. v mene Otca, Syna a Ducha Svätého. Znamenie kríža nás posilňuje v pokušeniach a ťažkostiach.

Boh každého volá po mene. Meno každého je posvätné. Meno je obraz osoby. Vyžaduje úctu ako znamenie dôstojnosti toho, kto ho nosí. Prijaté meno je meno pre večnosť. V nebeskom kráľovstve zažiarí v plnom svetle tajomný a jedinečný charakter každej osoby označenej Božím menom.